

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 13 marca 2018 r.

ZP-KNPS.431.2.6.2018.GK

Pani

Małgorzata Wałowska

Dyrektor

Rodzinnego Domu Dziecka nr 21

we Wrocławiu

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

W dniu 19 i 20 lutego 2018 r. na podstawie art. 122 i art. 186 pkt 3 lit. a) ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jedn.: Dz. U. 2017, poz. 697, ze zm.) zwanej dalej „ustawą”, kontrolerzy: Grzegorz Kownacki – inspektor wojewódzki oraz Emilia Molska - Kaźmierczak – inspektor wojewódzki z Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu, przeprowadzili kontrolę kompleksową w trybie zwykłym w Rodzinnym Domu Dziecka przy ul. Włociańskiej 38B we Wrocławiu, zwanym w dalszej części niniejszego wystąpienia „Placówką” lub „kontrolowaną jednostką”.

Przedmiot kontroli obejmował działalność Placówki w zakresie przestrzegania standardów opieki i wychowania oraz praw dziecka.

Kontrolę przeprowadzono zgodnie z zatwierdzonym w dniu 11 grudnia 2017 r. przez Wojewodę Dolnośląskiego Planem Kontroli na I półrocze 2018 roku.

W okresie objętym kontrolą, tj. od dnia 1 lutego 2017 r. do dnia 19 lutego 2018 r. funkcję Dyrektora kontrolowanej jednostki pełniła Pani Małgorzata Wałowska, odpowiedzialna za realizację zadań w ocenianych obszarach.

W zakresie działalności jednostki podlegającej kontroli wydaje się ocenę pozytywną z uchybieniami, a jej uzasadnieniem jest ustalony stan faktyczny i prawny.

Kontrola została odnotowana w „Zeszycie wizyt” zgodnie z kolejnością chronologiczną wpisów. Postępowanie kontrolne przeprowadzono na podstawie dokumentacji merytorycznej realizowanych zadań, oświadczeń złożonych przez Panią Małgorzatę Wałowską, Dyrektora Placówki, oględzin obiektu, składników majątku kontrolowanej jednostki, obserwacji dzieci umieszczonych w Placówce oraz indywidualnych rozmów z nimi.

(dowód: akta kontroli str. 20)

Ilekczo w niniejszym wystąpieniu pokontrolnym jest mowa o „rozporządzeniu” należy przez to rozumieć rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. 2011, Nr 292, poz. 1720).

W toku przeprowadzonych czynności ustalono:

Kontrolowana jednostka funkcjonowała na podstawie Regulaminu Organizacyjnego Rodzinnego Domu Dziecka nr 21 we Wrocławiu z dnia 22 kwietnia 2014 r. zatwierdzonego przez Prezydenta Wrocławia.

(dowód: akta kontroli str. 34-46)

Zgodnie z decyzją Wojewody Dolnośląskiego Nr PS.I.A 9013/67/08 z dnia 3 marca 2008 r. (z późniejszymi zmianami) kontrolowana jednostka jest placówką opiekuńczo – wychowawczą typu rodzinnego z regulaminową liczbą 6 miejsc.

W dniu kontroli na podstawie analizy zestawienia tabelarycznego ewidencji wychowanków stwierdzono, że w Placówce umieszczonych było 6 dzieci, w tym 1 przyjęte 16 lutego 2018 r.

W związku z § 14 ust. 1 rozporządzenia, niezwłocznie po przyjęciu dziecka do placówki opiekuńczo – wychowawczej albo do regionalnej placówki opiekuńczo – terapeutycznej sporządza się diagnozę psychofizyczną dziecka. Postępowanie kontrolne ujawniło, iż dla każdego dziecka była sporządzona przedmiotowa diagnoza. W przypadku 3 wychowanków diagnoza została sporządzona w sprzeczności z pojęciem „niezwłoczności”:

- Mateusz K. oraz Marta K. - przyjęcie dzieci do Placówki nastąpiło 14 lutego 2017 r. natomiast diagnoza została sporządzona 1 sierpnia 2017 r.,
- Marek K. - przyjęcie dziecka do Placówki nastąpiło 14 lutego 2017 r. natomiast diagnoza została sporządzona 3 października 2017 r.

W przyszłości należy wyeliminować tego typu sytuacje. Merytoryczna ocena przedłożonych diagnoz wykazała, że każda z nich zawierała informacje na temat: mocnych stron dziecka, przyczyn kryzysu w rodzinie, relacji dziecka z otoczeniem, rozwoju dziecka, wskazania dotyczącego dalszej pracy pedagogicznej. Poszczególne diagnozy zawierały dodatkowo

wskazania do pracy terapeutycznej określonej programem, pracy z rodziną dziecka lub usamodzielnienia. Diagnozy sporządzane były przez psychologa. Ponadto w przypadku jednej wychowanki przyjętej do Placówki w dniu 16 lutego 2018 r. kompletowanie wymaganej dokumentacji było w toku.

(dowód: akta kontroli str. 32,52-57, 70-71)

W świetle § 15 dla każdego dziecka, opracowano plan pomocy, który zawierał wymagane rozporządzeniem elementy. Wobec 3 dzieci : Mateusza K., Marty K. oraz Marka K., plany pomocy zostały opracowane 12 maja 2017 r. tj. przed sporządzeniem diagnoz psychofizycznych, utworzonych 1 sierpnia 2017 r. i 3 października 2017 r. zawierających aktualne dane na temat dzieci. Podczas kontroli uzyskano wyjaśnienia od Dyrektora kontrolowanej jednostki, iż były one opracowane z wykorzystaniem wcześniejszych diagnoz sporządzonych podczas pobytu dzieci w innej placówce opiekuńczo - wychowawczej. W przyszłości należy wyeliminować ponowne zaistnienie tego faktu opracowując plan pomocy niezwłocznie po sporządzeniu diagnozy psychofizycznej zawierającej zaktualizowane informacje dotyczące przyjętego do placówki dziecka. Ponadto z planów pomocy dziecku nie wynikało, iż zostały opracowane we współpracy z asystentem rodziny prowadzącym pracę z rodziną, a w przypadku gdy rodzinie dziecka nie został przydzielony asystent rodziny – we współpracy z podmiotem organizującym pracę z rodziną. Dyrektor kontrolowanej jednostki oświadczył, iż plany pomocy były opracowywane przy wsparciu ze strony organizatora rodzinnej pieczy zastępczej i pracownika socjalnego Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej we Wrocławiu, którzy wzięli udział w „Ocenie sytuacji dziecka” przeprowadzonej 12 maja 2017 r. Zaznaczyć należy, iż plan pomocy dziecku przyjętemu do placówki opiekuńczo – wychowawczej, opracowuje się niezależnie od terminu oceny sytuacji dziecka. W związku z tym współpraca asystenta rodziny lub przedstawiciela podmiotu organizującego pracę z rodziną w zakresie opracowania przedmiotowego dokumentu winna być niezwłoczna i czytelnie udokumentowana. Dalsza analiza dokumentacji wykazała, iż do kontrolowanej jednostki wpłynęła pisemna informacja z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej we Wrocławiu z dnia 30 października 2017 r. w postaci „Raportu pracownika socjalnego” na temat 5 dzieci, w tym 3 wyżej wymienionych. Opisany dokument zawierał informacje, które winne być przedłożone i uwzględnione przed utworzeniem opracowanego w Placówce pierwszego planu pomocy dziecku. Oprócz jednostkowo stwierdzonego powyższego dokumentu, w okresie objętym kontrolą nie wpłynęły inne „Raporty pracownika socjalnego”. Zgodnie z § 15 rozporządzenia każdy plan pomocy dziecku określał cele oraz działania krótkoterminowe i długoterminowe

(uwzględniając wiek dziecka, jego możliwości psychofizyczne, sytuację rodzinną i przebieg procesu przygotowania dziecka do usamodzielnienia) oraz zawierał cel pracy z dzieckiem. Plany pomocy były modyfikowane nie rzadziej niż co 6 miesięcy.

Dla wychowanków kontrolowanej jednostki prowadzone były karty pobytu zawierające informacje o znaczących dla dziecka wydarzeniach, postępach w nauce szkolnej, stanie zdrowia dziecka oraz ocenę aktualnej sytuacji dziecka. Analizie poddano karty pobytu z następujących okresów: październik 2017 r., grudzień 2017 r., styczeń 2018 r. Karty uzupełniane były nie rzadziej niż co miesiąc, spełniając wymóg określony § 17 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia.

(dowód: akta kontroli str. 22, 58-69, 74-74)

Placówka mieści się w domu jednorodzinnym, położonym na ogrodzonym terenie. Na pierwszym piętrze budynku mieściły się trzy dwuosobowe pokoje dzieci, natomiast na drugim piętrze znajdowała się część do wspólnego użytkowania.

Przestrzegając przepisu § 18 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia, dzieciom zapewniano wyżywienie dostosowane do ich potrzeb rozwojowych, kulturowych, religijnych oraz stanu zdrowia. Posiłki były przygotowywane przez opiekuna i spożywane przez dzieci w domu. Ponadto wszystkie dzieci uczęszczające do przedszkola lub szkoły, miały w nich zapewnione dodatkowe wyżywienie. Dyrektor kontrolowanej jednostki uwzględniał preferencje żywieniowe dzieci, co wynikało także z wypowiedzi dzieci podczas przeprowadzonych z nimi rozmów indywidualnych.

Placówka zapewniała dzieciom dostęp do opieki zdrowotnej. Wszystkich wychowanków zadeklarowano do Ośrodka Lecznictwa i Profilaktyki – Wojnów we Wrocławiu. Dodatkowo wobec 5 dzieci zaplanowano i udzielono pomocy w poradniach specjalistycznych: endokrynologicznych, stomatologicznych, chirurgicznych, otolaryngologicznych, neurologicznych i okulistycznych.

Żaden wychowanek nie posiadał specjalistycznego wskazania medycznego/dietetycznego w zakresie konieczności zapewnienia i przestrzegania szczególnych potrzeb żywieniowych. Na podstawie zaleceń lekarskich jedno dziecko posiadało okulary korekcyjne, natomiast względem pozostałych dzieci prowadzono diagnostykę zmierzającą do określenia wyrobów medycznych, w tym aparatu ortodontycznego i okularów będących w planie zakupowym.

W świetle § 18 ust. 1 pkt 5 rozporządzenia, mówiącym o zapewnieniu dzieciom dostępu do zajęć wychowawczych, kompensacyjnych, a także terapeutycznych i rewalidacyjnych o ile takie są wskazane, 2 dzieci uczęszczało na terapię logopedyczną, której celem było wykrywanie i usuwanie wad wymowy.

Każde dziecko wyposażono w odzież, obuwie, bieliznę i inne przedmioty osobistego użytku, stosownie do wieku i indywidualnych potrzeb. W pokojach dzieci znajdowały się zabawki dostosowane do ich wieku i związane z ich zainteresowaniami (gry planszowe, pluszowe maskotki, klocki, pomoce edukacyjne, gry kształtujące świadomość poznawczą, „piłkarzyki”, „cymbergaj”, bilard). Wychowanków wyposażono w środki higieny osobistej m.in. mydło, szampon, żel do kąpieli, pastę do zębów, które przechowywano w łazienkach. Środki były zakupione przez opiekuna i dostosowane do potrzeb wiekowych dzieci (np. szampon dla dzieci, żel do kąpieli dla dzieci). Wszyscy posiadali plecaki szkolne, podręczniki częściowo sfinansowane przez szkołę, a także pomoce i przybory szkolne zakupione przez opiekuna.

(dowód: akta kontroli str.25-31)

W Placówce przestrzegany był przepis § 18 ust. 1 pkt 8 rozporządzenia, nakazujący comiesięczne wypłacanie dzieciom od 5 roku życia, kwot pieniężnych do własnego dysponowania, których wysokość nie była niższa niż 1 % i nie wyższa niż 8 % kwoty odpowiadającej kwocie, o której mowa w art. 80 ust. 1 pkt 2 ustawy. Wypłaty odnotowywane były w prowadzonym w Placówce zeszycie, a odbiór kwot kwitowany był przez dzieci.

Produkty żywnościowe oraz napoje przechowywane były w kuchni wyposażonej w meble i sprzęt AGD. Dzieci miały zapewniony dostęp do powyższego przez całą dobę. W sytuacji powodującej konieczność obróbki termicznej żywności, dzieci ze względu na swój wiek zwracały się do Dyrektora Placówki, który zaspokajał ich potrzeby w tym zakresie.

Po przeanalizowaniu danych tabelarycznych ustalono, iż wszystkie dzieci wpisane do ewidencji Placówki objęte były kształceniem realizowanym przez jednostki oświatowe. Spośród dzieci przebywających w Placówce, 3 dzieci realizowało obowiązek szkolny ucząc się w szkole podstawowej, 2 wychowanków uczęszczało do przedszkola, a najmłodsze dziecko przebywało w domu pod opieką opiekunów. Żaden wychowanek nie wymagał dostępu do nauki w systemie nauczania indywidualnego. Pomoc w nauce, w szczególności przy odrabianiu zadań domowych, organizowana była przez Dyrektora kontrolowanej jednostki. Z korepetycji w zakresie języków obcych korzystało 2 dzieci, natomiast 1 chłopiec uczęszczał na zajęcia wyrównawcze z powodu wady wymowy oraz opóźnień rozwojowych funkcji słuchowych.

Placówka stwarzała dzieciom możliwość uczestnictwa w zajęciach pozalekcyjnych. Czwooro wychowanków uczęszczało regularnie na zajęcia dodatkowe takie jak: sztuki walki - taekwondo, nauka pływania, treningi piłki nożnej, warsztaty artystyczne – rysunek i malarstwo, akrobatyka artystyczna, zajęcia komputerowe. Żadne z dzieci nie przebywało

w bursie lub internacie co nie powodowało konieczności ponoszenia dodatkowych opłat. W kontrolowanej jednostce dzieci korzystały z uprawnień nabytych w ramach uczestnictwa w Programie „Rodzina Plus”. Wychowankowie posiadali karty uprawniające do nieodpłatnego korzystania z przejazdów środkami komunikacji miejskiej, w tym w związku z przejazdami do i z miejsca uzasadnionego pobytu poza Placówką.

Dzieciom zapewniono pokoje mieszkalne nie większe niż 5-osobowe, wyposażone w oświetlenie sufitowe, lampki biurkowe oraz z oknami umożliwiającymi korzystanie ze światła naturalnego. Pokoje były wyremontowane, w jasnej kolorystyce, a ich powierzchnia zapewniała przechowywanie rzeczy osobistych i swobodne korzystanie z wyposażenia. Dzieci zajmowały trzy pokoje 2-osobowe, wyposażone w ozdoby ścienne oraz rośliny, w których pielęgnację były zaangażowane.

Do dyspozycji wychowanków były dwie łazienki z miejscem do prania oraz suszenia rzeczy osobistych. Wyprane rzeczy były także suszone na tarasie. Znajdujące się w domu dwie toalety umożliwiały korzystanie z nich w sposób zapewniający intymność i zgodność z zasadami higieny. Czynności kontrolne pozwoliły na stwierdzenie, iż wychowankom zapewniono miejsca do nauki. W pokojach dzieci znajdowały się biurka, a także krzesła, pomoce dydaktyczne i książki. Wychowankowie mogli uczyć się także w salonie przyległym do aneksu kuchennego. Salon wyposażony był w stół jadalniany, krzesła, fotele, ławę, kanapę, sprzęt RTV, zapewniając wychowankom wspólną przestrzeń mieszkalną do spożywania posiłków, spotkań i wypoczynku.

(dowód: akta kontroli str.25-29)

Przestrzeganie przez Placówkę przepisu art. 4 pkt 1 – 11 ustawy zostało zweryfikowane w trakcie obserwacji 6 dzieci oraz przeprowadzonych z nimi indywidualnych rozmów, w tym zasięgnięcia ich opinii, z uwzględnieniem wieku dzieci, możliwości intelektualnych oraz stopnia dojrzałości poznawczej. Dzieci wyraziły wolę do rozmów, wykazując otwartość komunikowania się z osobami kontrolującymi Placówkę. W stosunku do 5 dzieci będących rodzeństwem, przed okresem objętym kontrolą sąd opiekuńczy pozbawił rodziców władzy rodzicielskiej. Natomiast wobec rodziców dziewczynki przyjętej do placówki 16 lutego 2018 r. postępowanie w przedmiocie określenia ich władzy rodzicielskiej było w toku. Dzieci z uregulowaną sytuacją prawną zostały zgłoszone do Ośrodka Adopcyjnego we Wrocławiu, jednak nie znaleziono w kraju rodziny zgłaszającej gotowość do ich przysposobienia.

(dowód: akta kontroli str.22, 75-77)

Dyrektor kontrolowanej jednostki umożliwiał osobiste kontakty dzieci z ich rodzicami, z wyjątkiem przypadków, w których sąd zakazał takich kontaktów. Pięcioro wychowanków będących rodzeństwem spotykało się z rodzicami 1 – 2 razy w miesiącu, na ustalonych spotkaniach odbywających się na terenie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej we Wrocławiu. Spotkania były ustalane na wniosek rodziców. Po wydaniu zgody przez sąd opiekuńczy z dnia 20 grudnia 2017 r. rodzeństwo było urlopowane do domu ojca, na zasadach ustalonych przez Placówkę. Dyrektor kontrolowanej jednostki zapewniał dzieciom stabilne środowisko wychowawcze. Wychowankowie byli zaznajomieni z miejscem zamieszkania, domownikami, schematem dnia, posiadali swoje pokoje, rzeczy osobiste. Poprzez uczestnictwo w zajęciach sportowo – rekreacyjnych, artystycznych (opisane we wcześniejszej części niniejszego wystąpienia pokontrolnego), wychowankowie kształcili, rozwijali uzdolnienia, zainteresowania, bawiąc się i wypoczywając. W trakcie rozmów indywidualnych z dziećmi ustalono, iż znały one swoje prawa i obowiązki, z którymi byli zapoznani przez Dyrektora Placówki. Starsze dzieci w ramach przygotowania do samodzielnego życia sprzątały swoje pokoje, dbając o utrzymanie ich w czystości. U dzieci rozwijano umiejętności samoobsługowe w zakresie higieny osobistej, a także przestrzegania zasad bezpieczeństwa w życiu codziennym. Uwzględniając wiek dzieci, ich rozwój i możliwości indywidualne, angażowano je w pomoc przy przygotowywaniu posiłków, w tym związanych z uroczystościami takimi jak ważne wydarzenia w życiu, Święta, uczono kultury spożywania posiłków oraz zasad zdrowego żywienia. Wychowankowie zgłaszali i wykazywali poczucie bezpieczeństwa, a także możliwość wyrażania opinii w sprawach, które ich dotyczyły. Z uzyskanych informacji w trakcie rozmów przeprowadzonych z wychowankami stwierdzono, iż przestrzegano ochrony przed ich poniżającym traktowaniem i karaniem, a one same wypowiadały się pozytywnie o opiekunach. Część wychowanków była przygotowywana do udziału w I Komunii Świętej, uczestniczyła w lekcjach religii. Dzieci zgłaszały podczas rozmów poczucie poszanowania ich tożsamości religijnej i kulturowej. Wychowankowie posiadali wiedzę na temat swojego pochodzenia, a Dyrektor Placówki podejmował z nimi rozmowy na ten temat. Dzieci nie zgłaszały uwag dotyczących przestrzegania ich praw w Placówce, potwierdzając informacje odnoszące się do przestrzegania standardów opieki i wychowania.

(dowód: akta kontroli str.24, 78-80)

W toku postępowania kontrolnego przeprowadzonego w Rodzinnym Domu Dziecka nr 21 we Wrocławiu nie stwierdzono nieprawidłowości, w związku z tym nie wydaje się zaleceń pokontrolnych.

Pouczenie:

Zastrzeżenia do wystąpienia pokontrolnego, w tym wystąpienia niezawierającego zaleceń pokontrolnych, składa się na zasadach określonych w art. 197d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jedn.: Dz. U. z 2017 r. poz. 697, ze zm.).

Proszę w terminie do dnia **31 maja 2018 roku** o powiadomienie Wojewody Dolnośląskiego o sposobie realizacji uwag i wniosków przedstawionych w powyższym wystąpieniu pokontrolnym.

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

Danuta Zarwina
ZASTĘPCA DYREKTORA WYDZIAŁU
Zdrowia i Polityki Społecznej
.....
(kierownik komórki do spraw kontroli)

.....
(przewodniczący zespołu inspektorów)

.....
(członek zespołu inspektorów)